

До: Г-н Костадин Гешев – Директор на
РИОСВ Пазарджик
Г-жа Росалина Инджиева –
Изпълнителен директор на ИАОС

До: Г-жа Васка Рачева – Кмет на общ.
Септември, Кметство с. Ветрен Дол,
Г-н Тодор Попов – Кмет на общ.
Пазарджик, Кметство с. Паталеница

До: БФБ, БДЗП, СДП „Балкани“,
Федерация „Зелени Балкани“,
Риболовен клуб „Балканка“,

До: ИБЕИ – БАН, НПНМ – София,
ПНМ - Пловдив

Уведомление

от

гл. ас. д-р Николай Коджабашев и гл. ас. д-р Теодора Теофилова

Относно: Проведени предварителни проучвания върху животинското разнообразие на местността „Голака“ и близките ѝ околности, целящи обявяването ѝ за защитена територия по смисъла на Закон за защитените територии

Уважаеми Директори, кметове и заинтересовани страни,

във връзка с възникнало запитване на граждани от Общото събрание на населението на с. Ветрен Дол относно възможността местността „Голак“ („Бялата чука“) да бъде обявена за защитена местност, чрез което да се съхрани наличното биоразнообразие и уникалния ландшафт, извършихме посещение на 25.11.2022 г. и събрахме предварителна биологична информация. С този акт полагаме началото на теренните и научни проучвания, необходими за изготвянето на мотивираното предложение и доказващи природозащитната значимост на района.

По време на посещението ни констатирахме няколко вида, предмет на опазване по смисъла на ЗБР. Ловуващ, млад нулево годишен кръстат (царски) орел (*Aquila heliaca*) прелетя на билната част на м. „Голак“ и се спусна към северната низинна територия. Освен тази наша констатация, в същия район през изминалите години, други наши колеги също са наблюдавали ловуващи царски орли – нулево годишни и субадултни, което може да послужи като работна хипотеза за трайно установяване на вида и възможно гнездене в непосредствена близост.

В северното подножие на хълма регистрирахме два мъжки ловуващи индивида ливадни блатари (*Circus pygargus*), които демонстрираха териториално поведение. Този вид е наблюдаван от орнитолози и природолюбители през различни годишни сезони в района на м. „Голак“ и низината пред него, където вероятно птиците гнездят традиционно.

По време на обхода, в югоизточната част на терена регистрирахме колония на лалугери, ходовете на която бяха запълнени с пръст, поради изпадането на животните в състояние на зимна хибернация. Лалугерите са основен хранителен компонент в диетата на някои редки дневни хищни птици и бозайници и важна предпоставка за тяхното присъствие в района. Сред тях са кръстатия орел и пъстрия пор (*Vormela pergusna*), които е много вероятно да са постоянни обитатели на местността „Голак“ („Бялата чука“). Колонии на лалугери има и по протежение на р. Чепинска, между селата Ветрен дол и с. Лозен, където около реката има подходяща за гнездене на хищни птици ивица от дървесна растителност. Към настоящия момент голяма част от подходящите за гнездене на царския орел крайречни дървета (основно тополи) са подложени на сеч, под предлог за „почистване на речното корито“. Крайбрежната дървесна растителност е от изключително значение за много от защитените видове птици, регистрирани в района, като субстрат за гнездене, ношуване, ловуване, както и като убежище за някои видове прилепи и други също защитени бозайници. Този акт на почистване трябва незабавно да бъде спрял от компетентните природозащитни органи (РИОСВ – Пазарджик).

При посещението ни в района бяхме предварително запознати с редките и защитени животински видове, фото-документирани или наблюдавани от местни жители, фермери, ловци, рибари и природолюбители. Информацията за събраните снимки, клипове и видови списъци включва етикет с място, дата и автор на регистрацията, а за видовото диагностициране на редките видове е направен оглед и на място.

Сред документираната консервационно значима фауна на района са следните редки и защитени видове:

- от влечугите – шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) и шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*);

- от птиците – скален орел (*Aquila chrysaetos*), кръстат орел (*A. heliaca*), малък орел (*Hieraaetus pennatus*), малък креслив орел (*Clanga pomarina*), орел змияр (*Circaetus galicus*), ливаден блатар (*Circus pygargus*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), осояд (*Pernis apivorus*), черна каня (*Milvus migrans*), сокол орко (*Falco subbuteo*), сокол скитник (*F. peregrinus*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), хралупар (*Columba oenas*), чухал (*Otus scops*), горска улулица (*Strix aluco*), горска ушата сова (*Asio otus*), синявица (*Coracias garrulus*), сив кълвач (*Picus canus*) белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotus*), розов скорец (*Sturnus roseus*) и др.;

- от бозайниците – източноевропейски (белогръд) таралеж (*Erinaceus roumanicus*), лалугер (*Spermophilus citellus*), мечка (*Ursus arctos*), дива котка (*Felis silvestris*), видра (*Lutra lutra*).

По предложение на ИК на Общото събрание на с. Ветрен дол изработихме работна програма за картиране на фауната в района на м. „Голак“, която прилагаме в Приложение 4.

Приложения:

Приложение 1. Карта с очертания на потенциалната защитена територия и точки с регистрации на защитени и консервационно значими видове.

Приложение 2. Списък с установените видове птици в периода 2012 – 2014 г. от английския орнитолог Keith Crees за района около с. Ветрен дол.

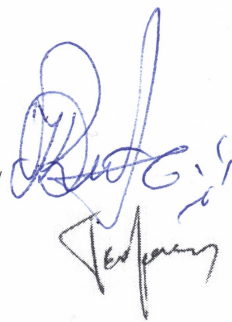
Приложение 3. Списък с установените и фото-документирани видове птици в периода 2013 – 2016 г. от биоложката Силвия Ветренска (жител на с. Паталеница) за района от с. Паталеница до с. Ветрен дол.

Приложение 4. Работна програма за картиране на фауната на м. „Голак“ („Бялата чука“).

гр. София
16.01.2023 г.

Уведомители:

/Н. Коджабашев/

/Т. Теофилова/

Адреси за контакт:

гр. София 1797, бул. „Климент Охридски“ № 10, Лесотехнически университет, Факултет „Горско стопанство“, Катедра „Ловно стопанство“, e-mail: ndkodjak@abv.bg, гл. ас. д-р Николай Коджабашев

гр. София 1000, бул. „Цар Освободител“ № 1, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания – Българска Академия на Науките, e-mail: oberon_zoo@abv.bg, гл. ас. д-р Теодора Теофилова

Приложение 4. Работна програма за картиране на фауната на м. „Голак“

План - график

за

извършване на теренните дейности по картиране на консервационно-значимата фауна в района на м. „Голак“ („Бялата чука“) на с. Ветрен Дол през 2023 г., обществено обсъждане, изготвяне и внасяне на мотивирано предложение за обявяване на ЗТ.

1. Дейности по регистриране и картиране на защитени и значими животински видове и систематични групи.

1.1. Безгръбначни животни – обект на търсене, регистриране и фото-документиране са защитени и редки водни и сухоземни безгръбначни.

1.2. Костни лъчеперести сладководни риби – обект на търсене, регистриране и документиране ще са всички видове риби от р. Чепинска и водосбора ѝ около м. „Голак“, с акцент върху защитени и инвазивни видове. Реката е важно местообитание за голям брой систематично различни животински видове.

1.3. Земноводни и влечуги – обект на търсене, регистриране и документиране ще са всички видове земноводни и влечуги, с акцент на южния гребенест тритон на Буреш (*Triturus ivanbureshi*), жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*), род Чесновници (*Pelobates* sp.) от батрахофауната, и двата вида сухоземни костенурки (*T. graeca*, *T. hermanni*), обикновената блатна костенурка (*E. orbicularis*) и пъстрият смок (*E. sauromates*) от херпетофауната.

1.4. Птици – обект на търсене, регистриране и документиране ще са всички видове, но с особен акцент ще са защитени и консервационно значими таксони, като дневни и нощни хищни птици, кълвачи, синявицоподобни и пр.

1.5. Бозайници – обект на търсене, регистриране и документиране ще са предимно редки и защитени видове, както и такива, съставляващи важна част от хранителната диета на хищната орнитофауна. Особено внимание се предвижда да бъде насочено към колониалните лалутери (*Spermophilus citellus*) и състоянието на техните популации.

2. Планирани теренни проучвания по сезони и периоди.

2.1. Пролетно проучване – включва 3 експедиции през периода 30.03 – 30.05.2023 г. , всяка от които по 3-5 дни.

2.2. Лятно проучване – включва 2 експедиции през месеците юни и август.

2.3. Есенно проучване – 2 експедиции през месеците септември и октомври.

2.4. Зимно проучване – 1 експедиция през месец декември (1-15.12. 2023 г.).

3. Работен екип.

Проучванията предвиждат за всяка експедиция екип от 5 експерта и 5 обучаващи се, извършващи общи теренни дейности.

4. Отчетна форма на теренните дейности и постигнатите резултати. Подаване на аргументирано предложение за обявяване на ЗТ „Голак“ в РИОСВ, МОСВ.

За всяка систематична или екологична група животни, след всяка експедиция ще бъде изисквана попълнена от експерта по съответната група, отчет по предварително изработена схема и бланка, която да послужи за изготвянето на мотивирано предложение за обявяване на ЗТ.

5. Обществено обсъждане на мотивираното предложение за обявяване на ЗТ „Голак“ в присъствието на компетентни държавни органи и експертите разработили предложението – срок до края на м. февруари 2024 г. и внасяне на предложението за обявяване на ЗТ в системата на природозащитната администрация.